

ارتقا

(ارتقا) نك استانبول و طشره ایچون
بر سنه لك آبونہ سی ۳۲ غروشددر .

نحاشی بالجمله ارباب قلمه آییقدر . هر الی
قلم طوتان یازہ بیلیر .

اداره خانه سی باب عالی جاده سنده ۴۰
نومرولی « معلومات » مطبعه سیدر .

JOURNAL ILLUSTRÉ
IRTIKA

ادبیات ، فنون عسکریه ، بحریه ، تاریخ ،
تجارت ، زراعت ، صنایع ، معارف ، امور
نافعه و اکتیجه لی ققراتدن باحث مصور
جریده در .

هر نوع خصوصیات ایچون غزته نك مدیری
سمادتلو طاهر نك افندی حضر تلرینه مراجعت
اوانور .

BUREAUX :
Imprimerie Tahir Bey
40, rue de la Sublime-Porte,
STAMBOUL

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

جمعه کو نلری نشر اولنور فنی و ادبی مصور عثمانی غزته سیدر .

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

سید

سیسلر آره سندن

سیسلر آره سندن بکای نخه آمل ! ..
برنشته کولومسراف او سنده خیالک ،
مسخوره سوداکی محزون بو حالم
صاجلرداغنیق ... باقشواملسازیری به ..
سورالک اعماق خیالاته دالمش ،
« برسدیکی وار مطلق اونک عقلنی آلمش »
اولمش آکا برستری زمین سحائب ،
برمهر ضیایاری کبی صانکه فضائک
طورمقدمه در آغوش لطیفده سمانک ..
پوشیده زربنی ایکن پنه بلوطار ؛
ناکه چکیلرلر ... آجیلیر سینه سیمین ؛
مکشوف قایلر نظر مه برلوحه زرین ...
ای زهره عشقم ! سنی ، ای نخل شبام ! ..
سودا دوغیور قلبه ایتدجه تماشا ،
بیلیم ، که نه سک ؟ شعبه روحمیسک آیا !!
تشریح ایدر سک بکای نکمت ازهار ! ..
کوزیا شلری ، زارینی بر قلب یتیمک ؛ ..
تأثیر بریاده سودای ایلمک ...

باقدقجه بن اولوحه سودای حزینه ؛
هر لحظه روحم دو بو بور حس تلاقی !!
لکن بکا اولمازاو ، ملکچهره ملاقی ...
بی چاره سیم بن نه به بردرد فجبیک !؟
سوندی فرجشم صولهرق جبهه آلم ،
فریاد ... اگر موتی منتجسه بو حالم ...
ای ساخره قلب المکام اولان قیز ! ..
فریاد یتیمه می هیچ دیکلمیورسک ! ..
سودم سنی ، سودم سنی ؟ سن اکلایورسک !
قلبمده کی سودای امین ، که بیلیرسک ! ..
بیلیمز کورونورسک بوکا روح اینانیری ! ..
سن سوله به هجرانده قلم دایانیری ! ..
بو وضع آلهه ایه آه ! ویا کار ! ..
بر کریمه سکا شمری نکرار ایدرکن ...
سن ، سن کولیورسک بکا سیسلر آره سندن ..
کروم ایل حصاری

نورالرشاق ابن الرقیق : محمد حکمت

آمار مشهور

هر کونکی اککچر
احتیاجات یومیه مرک الک میملرندن
بری وبلکه برنجیسی اککچر . حتی بر
جو قلی ساددهجه اکک و سبزاوت ایل
تقدی ایدولر . چونکه ات وسائر نفیس
ماکولات صنوف عاده و متوسطه نکه تدارک
ایده میجکی شیر اولدیفندن بوقطه نظرندن
دخی اککک اهمیت واقعی نمایاندر .

اکک هر هانکی شکل ونوعدن اولورسه
اولسون ماده بدنا صرف قوا ایدنلر ایچون
ماده اساسیه تقدی اولدیفنده شهیه یوقدر .
الحاصل بخار ایل متحرک ما کنه لک معدن
کورینه احتیاجی نه مرتبه ایه اکک ایل
شکر اونسته اختیاجات ضروریه دن
معدوددر .

ایشته قیمت اغتدائیسی یوقدر بالا اولان
اککک طرز احضاری خصوصی پکده
اراندیور کبیدر . بوراسی انظار قارئنه
عرض ایتک ایشته مقصود و سرائز بوندن
عبارتدر .

اکک اعمالی صنعتی مشکل و طاقتبر انداز
اولقسه برابر الک جوق مهارت و ذکاوتی
مستلزم صنایعنددر ، صنایع سائر ایل بر
فرق دهها وارددر که اوده آجیق وهوادار
یرلرده اجرا ایدلایسیدر . دنله بیورکه
عمومزک صنعت مذکور حقتده کی نقصان
وقوفز بوندن ایلر وکلور . عین سببه می
درکه صنایع سائر به متفرع الواح و تصویراتی
انظار عامهجه تجسیم ایدر . رساملر شاعرین
ظهور ایتدیک حالده اککک طرز ازمعالی
عامهجه نامعلوم قالمش و بوسنعت اربابیه پک
از اشتغال اولمشدر .

فرانسه مملکتی الک جوق اکک استهلاک
ایدنلردندر . بوباده بایلان استاتستیکلر
فرانسهده هر فردک سنوی ۱۸۸ ایل ۲۰۰
کیلو ارا سنده اکک استهلاک ایتدیک
ناطقدر .

بو حساب براز مبالغه کارانه ایهده
قائدلرله چو جق لک داخل حساب اولدیفنی
اونوتماق ایجاب ایدر .

اکک جنس مختلف اونلره اعمال
اولورکه برنجی ایکنجی اوچنی درجهده اون
اسمنی الیرلر . اون جولالرده بولندیفندن
هر هانکی بر جنس اون استحصال ایتک
ایچون بر نسبت معینه داخلده ایکی اوچ
جنسیدن بر مقدار اون قاریشدر یلهرق بر
خاطیله حصوله کیتیلور .

اوانلده استهلاک ایتدیکز اکک اولرده
اعمال واحضار ایدیلوردی . حتی ولایات
شاهانه نکه بر چو غنده حالا بوعادت مستحسنه
جاریدر . بونک بر جوق فوائدی جامع
اولدینی انکار اولتمه ماز . انجی ترقیات فنی
وضاعیه سایه سنده اککک طرز اعمالی تبدلات
کلیه دوجار اولهرق خیلی ترقیانه مظهر
اولدیفندن اکک ده نفیس دهها زاید خواص
نافه بی جائز اولق اوزره مخصوص فایده لرده
فروزلرده اعمال اولقدهدر .

اون مخصوص قابلدرده . مقدار معین
خرله برابر بوغورولهرق بر شکل مخصوص
احد ایدر . خور سایه سنده درکه اکک
سهولته قابل هضم اوله جق حاله کلور .

برده اککی بوغورمقدمه کی مقصود مواد
مرکبه سنک حسن صورته امتزاج ایدرک
اککک لذت ولطافت طبیعیه سنی اککتاب
ایتمنی تأمین ایلمکدر . فقط بو اوقدر
کفایتی بر ایشدرکه قوللر مقامنه قائم اوله جق
ما کنه لک اختراعی تصور ایدلایکدهدر .

مع مافیه زمانزده بومقصد اوغربنه
اختراع اولن ما کنه لره صنی بر صورته
تخمیر ایدیلن اککک خواصندن بر قسمنی
غائب ایتدیک کورلش اولدیفندن بواصولک
تعمیمی جهته کیدلایمکدهدر . اککک تخمیر
ایدیلوبده شکل مخصوص الدقندسکره ۲۵۰
درجه حرارتده بولنان فرونده بر ساعت قدر
بولندیریلور . اکک حد طبیعیه اولهرق
پیشدکدسکره بیوک شیلره یراشدیریلور .
دها صکره میدان فروخته چیقارلق

اسحق

سیاح : محمد ضیا

[۱۴۵ نجی نهمه زدن مابعد]

بروسهده محبتلرله شرفیاب اولدیفن ذوات میاننده شیخ علی سری افندی ، اشرف
رومی حضرتلرینک نجل محترمدر . عون وعنایت حقله یکیدن انشاسی امرنده
بوقیرلده خدمت و معاونتی سبق ایدن (احمد الغزی) درگاه شریفده مدفون مظنه دن
(شیخ احمد الغزی) حضرتلرله همعصر بولنان مفسرین کرامندن (انیس الجنسان) صاحبی
عزالدین افندی سالف الذکر سری افندیکی جدی اولوب طوبخانهده قادریخانه درگاهنده
مدفوندر (۱۱۵۵ حلالته طوغری) .

اشرف رومینک وقای (۸۸۹) در . اشرف زاده جامع و تربیتی خیرالدین باشا جامع
شریفی حقیقه بدایع معماریه دندر . دروننده کی چینی لک رنگ ولطافت و آنهک نظر
فریبی انسانی مقنون ایدر .

برجمه کونی علی السحر بروسه دن حرکتیز قرارلشدیفندن بر کون اول . لوازم سفریه بی
تدارک ایتدک ؛ برده ارا به کیراللق . محبتلرله شرفیاب اولدیفن ذواتی زیارتله استیجاب
نظر خشنودیلری مقصودیه هریری آیری آیری کورولدی ؛ سیاحتمزه دوام ایتک زمانی
کلدیک سولندی .

طالقی طاماتی محبتلر ایدلدی ، بروسهده کچر دیکمز زمانلرک خاطرات لطیفه سنی یاد ایدلدی ...
اوزاتم ، ساعت درده بشه قدر بولهجه وقت کچر دکن صکره ، یاران ، ایرتکی کونی
تکرار کوروشمک اوزره موقه وداع ایتدیلر ؛ زده حجره استراحتزه چکدک .
بوطریق غائله سنی تجربه ایدنلرجه معلوم اولدینی اوزره ، انسان بوله چیقاجنی زمان
کوزینه اویقو کیرمز ، ذهن وفکری بریشان اولور ، الک کوچوک شیشه اهمیت و برره خلاصه
هر شیشی دهنده بیوتیر .

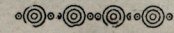
فقیرده ایشته بوله اولدم . اوکیجه بر ساعت اویقو او یومادم دیسمه مبالغه ایتیمش
اولورم . یتاقده صاغه ، صوله دونه دونه کیکلرم اغرییدی .
شفق سوکیوردی ، کوزلربی آجش یاندیفن صفه نکه جامکانندن اطرافه باقیوردم .
برایکی سماعته قدر ایچنه کیرمچکم طریق سیاحتک شایان استفاده قهرعانی ذهننده قرار
لشدیروردم .

بروسهده طالقی برحباتک سامعهده عکس ایتدیردیک ذوق و صفا ایل متحس بولندیفن
صرمده خدمتجی یاندیفن اوله نکه قیوسنی اوردی . هنوز کندی طوبلایه مدیفن بر زمانده
حریفک شواخطاری هیچ ذوقه کیتمدی .

جامع کیر اوکنه چیقیدیم زمان اخوانی اوراده بولدم . وقایع غراب آیینی

دفاعله بیان ایتدیکم ملایک ده باسونه طیانہ رق برطرفه طور بور ، شو افتراقک تاثیرله متاذی اولدیفنی لسان حال ایله اوطور ظریفانه سیله اکلایوردی .
اخوانک بعضلریله همان اورا جقدہ راسمہ وداعی ایقا ایدرک اوکده طوران بر فایطونه آتالام بودم افتراقده بنده حصوله کلن هیجانی بروجله تعریف ایدم ؛ هر نه ایسه دیگر برارابه ده دفعای سائر یندرک بزی برمدت دها تشییعه وبو صورته آیین وفاکاری نی تکمیله همت بیوردیلر .

(مابعدی وار)

کوچک کایار

روزانک اولادلنی

— ایبتالیمحمدن ترجمه ایدلشدر . —

— سواقده بولنان چوجوقلردن برنی اولادله قبول ایتسه ک نصل اولور ؟
زوجه بوسوالی کوزلرنده یاشلر اولدیفنی حالده ایراد ایتشدی .
زوج ده کال توکل ایله :
— اولور !

جوانی ویرمشدی . ایتسه بونک اوزرینه زوج ایله زوجه برصباح قالتاجیرونه شهرینه بونک طاشیان آرا بهلردن برنه را کب اوله رق اطفال متروکه قومیسوننه کیتلشدری .
— برکوچوک ارکک چوجوق ایسترز .
اوکا کندنی چوجوغمزدن ائی بلقہ جفزر .

کوچوجوک قاربورله ، بشیکرله دولو بوبوک براوطله دراهبه کندیلرینه ایکی چوجوق کوستردی . چوجوقلر او بوبورلردی ،
— شواون درت آلیق . آدی آنجول ؛
ملک کئی کوزل : اونکی بکرمی ایکی آلیق ، آدی نینو .
زوجه قوجهسنه خطاباً :
— سنک آدک ! دیدی ، بوجوجوغی آلام .

طاللی اویقوسندن اویاندیریلان چوجوق آغلامه باشلادی قالدین یلوروجنی در آغوش ایدرک ، اوقشایه رق ، زوجه ده در آغوش ایتدیررک همان درغعب اوننی تسکینه موفق اولدی . بیچاره قالدین آلتی سنکک برحیات عائله دن صوکره آرتق برکون اولوبده بر اولاده مالک اولقی امیدنی چوقدن غائب ایتش اولدیفندن اطفال متروکه قومیسوننی کاتبیلری قوجهمان دفترله یتیمز نوکنمز قیدلر یایدقاری صراده بری طرفده اولادلنی بقرینه باصوب دوریوردی . نهایت اوکلن زوج ایله زوجه ، نمنونشادان ، قومیسون دأرهنندن دینشاری جیقیدیلر .
قالدین کندیسنه حیرت وادیشه ایله عادتاً مجتنبانه برنظرله باقان چوجغه :

— یاوروم بن سنک ننکم ، ایتسه باباک .
دیپوردی . وفی الحقیقه چوجوق ایچین حقیقی برانا وبالباقی ایتشملردی . شیمدی

روزا کندیلرینک بو سوزلرینی ایشیدیرسه یوغوردیفنی اککی برافدوق جیلاق قوللری اون ایله مستور برحاله قالدینک اوکنه چیقار اونلری یایلاردی :

— تریه سز ، مرحمتسز قالدینلر ! سز هچ رفقالق یایمان بیچاره برچوجوغه مرحمت ایتسه کز سزک چوجوقلر کرده کونک برنده بیج دیرلر !

صوکره لر ، چوجوق بوبوبده کندی باشنده کی چوجوقلرله اوینادیفنی زمان غوغا ایدوب دوکوشه کک اولورلرسه هپسی اونکله لکه نیلردی . بیچاره چوجوق آغلامه باشلار ، آنالنی روزا صوک درجه ده حدتله بوکاخیلری قوغالیه رق یاقه لایه بیلدیکنی کوزلجه دوکردی .

بو صروده زوجی تارلادن عودت ایدرسه اوننی کوزلری یاشلی بولور ، تسلیه چالیشیردی :

— براق سولسونلر . بز اونلرک آغزندن لقمه لرینی الیورمی ؟ نینو اونلرک چوجوقلردن ائی بوبوبدیک ایچین حسد لردن نه یایه جقلرینی بیله میوردلر . بونلر هپ قصاقچیلقدن ایلری کلور . براق سولسونلر شمدی بز چوجوغی مکتبه کوندرمکه بکالم :

روزا اولادلنکک چانطه نی اوموزینه آلهرق مکتشدن کلدیکنی کوردیکی زمان سعادتدن قیبر قمرنی کسیلیردی . مخصوص اونک ایچون یایدیردقاری کوچوک برماصه نک باشنده چوجوق وظیفه دفترلرینی دولورورکن روزا اوکا کال حیرت و مسرت ایله نکران اولوردی . اوننی معلوماتی قوص قوجه بر دلیقانی حالنده کوزینک اوکنه کتیر یوردی . آووقاتی ، طیبسی ، راهبسی اوله جقدی ؟ چوجوق ایچون هانکی کسلکی انتخاب ایدم جکئی بیله میوردی . فقط اونک راهب اولمستی دیگرلرینه ترجیح ایدردی . کیدوب اولادلنکک وعظی دیکله جکدی . فقط زوجی :

— دوقتور اولماسی دها ای ! دیردی .
— جناب حق نه تقدیر ایدرسه او اولور .

قالدین چوجوغه نه اوله جغنی صور مقیدن مثلند اولوردی .

— نه اوله ججک ؟ آووقاتی ، دوقتورمی ؟
— عسکر اوله ججک نه ، قلیج طاقه ججک باشمده ده توپلی شایه اوله ججک .

روزا چوجوقدن بردیفه ججق آیرلق ایتسه مژدی . بیچاره قالدین چوججک بر طفل متروک اولدیفنی اونو تمشدی . احتمالک اوننی بوقدر سومتی ده جوججک بدیخت بر طفل متروک اولسندن ایلری کلیروردی . چوجوق برکون مکتبدن کلوبده کندیسنه :

— سز بنم ننم دگیسکر ؟
دیهه صوردیفنی وقت قلی بارجه بارجه اولدی ، اقامه قدر آغلادی .

— سکا بونی کیم سولیدی ؟
— مارقو ، پاسته جینک اوغلی .

— سن اوکا سولیکه ...
روزا لافردیسنی اتمام ایتدی اوشتوم غلیظه نی ایچندن تکرار ایدرک کوزیاشلرینی ایچدی ، حرصندن دوداقلرینی ایصیردی . کیدوب مارقونک باباسنی بولهرق اونکله غوغا ایتدی . زوجی :

— براق سولسونلر ، دیپوردی .
بونلر هپ قصاقچیلقدن ایلری کلور . مایسک برنجی کونی جوان بورتیسنده کندیسنی کیدروب قوشادیرز . شاعر دوت آتونو چوجهمزه اوقوتدیرق ایچون کوزل برشم یازاجغنی بکا وعد ایتدی .

یورطی کونی ازواج ایله زوجه کندیلرینی دنیانک الک مسعود آدمی عد ایتدیلر . راهب دوق قارمین چوجوغه خصوصی برائواب کیدرمش ، اوموزلرینه ایکی قاناد طاقش ، باشه کوزل برسرپوش قومیشدی . روزا ، نینو قوللری آراسنده طونه رق جیفجی قولایه کوستریور :

— هله شوکاباق ! نه کوزل ! دیپوردی .

روزا ایله زوجی ایچین ، برچوجق آلق اوزره قالتاجیرونه کیتدکری کون ایله چوجنی مکتبه باشلانقدقاری واونک شعر اوقودیفنی کون اونوتولماز بر تاریخ تشکیل ایدیوردی . جناب حقه چوق شکرل ایدرک بونلردن بحث ایدرلردی . زوج قاریسنه خطاباً دیردی که :

— کورسیورسک باه اوسنه دهری ایشیمز نه قدر راست کیدیور . بوجوجق ایله برابر اویتمزه سعادت داخل اولدی . یارین براوکوز دها صاین آله جج . ایکی صابنر اوله جج . باشقه برترلا دها استیجار ایدم حکم .

— یاقوجققلر ، یایوجیورلر ... هپسی نه کوزل بوبوبورلر ، بونلرک هپسی ده اونک ایچین ، نه قدرده اوصلو .

— مکتب خواجہ سی بکا نینو برنجی اوله جج فقط شمدی سزک دها زایده فداکارلق اتمه کر لازم ، کندیسنی قالتاجیرونه باشقه مکتبلره کوندرمیسکر دیدی ؟

— یالکرمی ؟
— باشقعلری کی .

— بنده کندیسبله برابر کیدرم . باشقه درلو نصل اولور ؟ اوراده باه یالکر ...

— اون اوچ باشنه کلدی . اونکی چوجوقلر نه یایارسه اوده اوله یایار . قالتاجیرونه بنم بردوسم وار . چوجنی اوکا امانت ایدرز .